

DE VOLKSSTEMMING

BIJZONDER PROPAGANDANUMMER VOOR HET REFERENDUM VAN ZONDAG 12 JUNI.

VOORRECHT IS ONRECHT
WERKLIEDEN, STRIJDT ERTEGEN

WIE NIET STRIJDT VOOR ZIJNE RECHTEN
IS EEN VRIJWILLIGE SLAAF

14 Juni.

Al wie kan, stake het werk, den **DINSDAG, 14 JUNI**, dag der Kiezingen voor de Constituante, ten teeken van belangstelling in die gebeurtenissen, waarvan ons lot en dat der Natie zal afhangen.

DE SCHOONE DAG

Gewenschte tijd, o moge ik hem beloven,
Dat eindelijk 't volk van zijne macht be-
[wust,
Zal opstaan om den laatsten schop te geven
Aan 't waggelend kraam dat op den cijns
[berust.
Ziet gij hem niet reeds al in de verte
[klaren,
Den schoonen dag, dat iedereen te been,
Voor d'eerste maal zijn wil zal openbaren
Door 't Stemrecht voor elkeen!
E. MOYSON.

In deze schoone dichtregelen stortte E. Moyson geheel zijne ziel uit.
De levensdroom van dat edelhartig en verstandig burgerskind was, eens de schoone dag te zien aanbreken, waarop het volk, almachtig, soeverein zijn wil tot wet zou hebben verheven door 't Algemeen Stemrecht.

Hoe edel was dit streven niet, 30 jaren geleden, toen de cijns almachtig, gebiedend en trotsch, met minachting neerzag op het volk en zijne verdedigers.

Moyson heeft den droom zijns levens niet verwezenlijkt gezien, dit minnend hart is bezwiken onder de vervolging en het zielenleed.

Kon hij deze week eens oprijzen uit zijn graf, op het kleine kerkhof te Haut-Pré en nog eens de Gentsche werklieden vervoegen voor wie hij zoo veel deed, wat zou hij gelukkig zijn.

Hoe zou zijn gloedvol, begeesterend woord de menigte medeslepen in een dier laatste veldslagen die 't werkvolk gaat leveren tegen de klasse zijner verdruk-
kers.

Eene Volksstemming! Maar zeg, Gentsche werklieden, is dit niet de droom van Moyson verwezenlijkt?

Is dat niet de schoone dag die Emiel in de verte zag gloriën, als het licht van den vuurtoren dat land en redding aan den schipbreukeling belooft?

Wanneer het volk genoeg is georganiseerd, wil en tucht bezit om zelve, zonder officieelen steun of dwang op te komen voor het recht, dan is de slag gewonnen.

't Is meer dan de voorbode van de overwinning, 't is de triomf zelve.

Print het in uw hoofd, print het in uw hart werklieden een volk dat zijne rechten kent en door zijne opkomt bewijst ze te willen, is gewonnen.

De volkswil is de onoverwinnelijke vijand der reactie waartegen de kanonnen en bajonnetten, de gevargenhuizen machteloos zijn.

In ander woorden, gij hebt den triomf in uwe handen, gij hebt slechts te willen om te overwinnen.

Herinnert gij u de week voor uw huwelijk, het tijdstip dat de geboorte van uw eerste kind voorafging, dagen van zoete hoop en begeestering om de voorwerpen van liefde te bezitten, geidealiseerd in uwe jongelings droomen?

Eh wel diezelfde hoop, dit gevoel van aanstaande geluk moet u nu bezielen, levendiger, brandender dan ooit, want 't is meer dan een bruid meer dan een eerste kind, wezens die slechts ons persoonlijk gelukkig maken, die verwacht wordt. 't Is de Messias, de voorlooper van de vrijmaking onzer klasse van 't geluk eener menscheid, waarvan de blijde boodschap het arme volk wordt gebracht.

't Is de zonne der volksontvoogding die oprijst, om de gedachten van recht, de beginselen van vrijheid en gelijkheid te koesteren te doen opschieten en wassen in alle hoofden en harten om ons allen beter en gelukkiger te maken.

Op werklieden, allen op en dat het zondag niet alleen een dag van strijd maar tevens van feest weze, de lang verwachte plichtigheid der volksopstanding.

d'Armen zijn niet fatsoenlijk!

Het dompers-blad *Het Volk* heeft geschreven: Door 't Occupatie stelsel van M. de Smet de Nayer zal **elke fatsoenlijke werkmán** het stemrecht bekomen!

Nochtans om door dit stelsel het stemrecht te bekomen zal men ongeveer van **180 tot 200 fr.** huishuur moeten betalen of van **3,75 fr.** tot **4 fr.** per week.

Zoodat al de werklieden die twee fr., twee frank en half, drij tot **3,75 fr.** huishuur betalen **niet fatsoenlijk** zijn.

Hoort ge het verdwaalde werklieden leden van dien verradersbond, al degenen onder u die min dan **3,75 fr.** huishuur betalen zijn onfatsoenlijk, krapoel, gespuis.

Gaat gij u aldus laten beledigen en in 't gezicht spuwen door eenige rijken en hunne voetlikkers?

Antwoordt op die deugnietrij, door zondag bij duizenden op te komen en het Algemeen Stemrecht te komen bekrachtigen?

Hoe men de volkskin- deren behandelt!

Wij lezen in *La Flandre libérale*:

« In eene brochure die te Gent komt te verschijsen, roemt men de weldaden waarmede het katholiek ministerie ons overladen heeft, onder andere, de **heropbouw en verbetering** der kazernen van het garnizoen.

» Dit is op beleedigende wijze den spot drijven met het publiek.

» Nergens bestaan zulke ongezonde, slecht ingerichte en bouwvallige barakken, dan wat men hier te Gent de kazernen noemt.

» Deze der Citadel bestaat uit eene reeks kelders, vochtig, donker, laag, die zelfs niet bewoonbaar te maken zijn.

» De **ongelukkige jongelingen** moeten er noodwendig **rhuma-tisme opdoen, keelaandoeningen en aan de organen der ademhaling**, waarvan de gevolgen zich vooral bij het einde van den diensttijd doen gevoelen.

» Hetzelfde gebeurt bijna met de kazerne van den Kattenberg, ondermijnd door de ratten, en die van zelfs in puin zal vallen indien de regeering langer wacht ze af te breken.

» Eens heeft men ons de afbraak beloofd, maar gelijk zuster Anna zien wij niets komen.

» De regeering heeft geld noodig om kerken te doen bouwen en herbouwen, dus schiet er niets over om de soldaten behoorlijk te huisvesten.

» De gebouwen op St. Pietersplein zijn deze eener oude abdij. Men kan zich dus gemakkelijk voorstellen hoe goed het moet gaan om daar een troep soldaten te logeeren. Het is een geheel van gangen, oude cellen, zolders en in kleine mansarden afgedeeld, waarvan men slechts iets goed kan maken door alles te herbouwen.

» Deze kazerne is zoo onvoldoende, dat men bij den minsten oproep der troepen **de mannen in de gangen en langs de trappen moet logeeren.**

» Het militair hospitaal is een dier oude overblijfsels, die sinds lang moesten verdwenen zijn. **Men beschikt er zelfs over de noodige plaats niet om de soldaten te logeeren, in verschillende kamers, volgens de aandoeningen, waaraan zij lijden.**

» De lokalen zijn slecht geschikt, onvoldoende en beantwoorden, noch aan de regels der gezondheidsleer, noch aan de vereischten der wetenschap.

» Er is niet eens eene zaal voor de heilkundige operatiën die moeten geschieden in de gewone ziekenzalen.

» De gemakputten zijn in zulke mate onvoldoende, **dat zij van tijd tot tijd overstroomden op den boulevard.**

» **Het is eene schande aldus menschen te behandelen, die gedwongen worden een deel van hun leven, aan den dienst des lands te wijden.** »

Tot daar *La Flandre Libérale*, die niet gesproken heeft van de twee kazernen der Keizerpoort, die eveneens door de ratten worden ondermijnd, waar deslaapkamers boven de paardestallen en het geheel aan een stinkenden waterloop paalt, om zoo te zeggen afgedijkt door reusachtige mesthoopen.

Deze kazernen hebben dus hunnen naam van **Pesthuis** niet gestolen.

Nu eenige opmerkingen.

Het schrijven van *La Flandre* bevestigt wat wij honderde malen schreven, dat de werkerskinderen als honden in het leger worden behandeld.

Maar deze feiten toonen iets meer, namelijk dat de toestand die *La Flandre* verraadt, niet uitsluitend het werk is der katholieken, maar geduld is geworden, 60 jaren lang door **den cijns**.

De liberalen hebben ook meer dan het vierde eener eeuw in België geregeerd en zij ook lieten de Citadel, Kattenberg, St. Pieters en Pesthuis wat zij waren, plaatsen te slecht om er de varkens in op te sluiten.

De cijns is de groote plichtige.

Het tegenwoordig kiezerskorps scheelt het immers niet, of de kazernen gezond of ongezond, of er ratten of kanarievogels wonen, of er mesthoopen liggen of roozen groeien.

Immers het zijn alleen de zonen der armen die er worden gelogeerd, de officieren wonen buiten en parfumeeren zich om de bedorven lucht der kazernen in hun fijn goed niet mede te dragen.

Spreek van universiteiten, atheneums, normaalscholen, justiciepaleizen, enz. *En voilà des locaux!*

Ziedaar lokalen die ruim, openluchtig en gezond zijn. Natuurlijk, daar zijn het geen hongerlijders, maar burgers en hunne zonen die er huizen.

Het artikel van *La Flandre* is niet alleen de veroordeeling der katholieke partij, maar tevens eene les, liberalen, voor de cijnskiezers in blok, die immer de grootste zorgeloosheid voor de armen hebben getoond en alleen de belangen hunner klasse hebben behartigd.

En als *La Flandre* nu nog voortdurend tegen ons het Algemeen Stemrecht blijft bestrijden, maakt ze zich medeplichtig om dezen toestand te bestendigen en heeft ze door haar artikel zich den vinger in het oog gestoken.